

Naš Dom

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred **ene krene** za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h. dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Upor francoskih vinogradnikov.

Vinogradniki na Francoskem, bičajo velik in hud boj za svoj obstanek. Z velikimi žrtvami so si prenovili svoje vinograde, upostošene od trtne uši, in zadnja leta so jim bogato rodili. Toda kmetje vinogradniki niso mogli prodati svojega pridelka, ker se na Francoskem pridelava izredno mnogo, umetnega vina, kojega krčmarji in vinski kupci rajše kupujejo, ker je — ceneje. Pristno vino pa leži neprodano v kleteh vinogradnikov.

Kmetje že delj časa zahtevajo postavbo, da se zabrani pridelovanje in uvoz umetnega vina. Toda zaman. Francoska vlada je liberalno-socialistična, in ona nima časa, delati za ljudske koristi, ampak njeno glavno delo je: boj proti katolikom. Namesto da bi pomagala kmetom, izganja redovnike, zapira samostanske šole in bolnišnice ter si osvaja cerkve. Kmetje pa gladujejo med tem bojem.

Na velikih zborovanjih so zahtevali varstvo svojemu vinu. Tako je bilo dne 9. t. m. v mestu Montpeljeju zborovanje, katerega se je udeležilo okoli 600.000 kmetov. Tamošnji škof je dal odpri vse cerkve, da je ljudstvo v njih prenočevalo, drugi dan pa so bile zgodaj maše, da so se lahko ljudje udeležili zborovanja. Vodja gibanja je neki Marcellin Alberti. Današnja slika kaže, kako ga ljudstvo na trgu v Montpeljeju navdušeno pozdravlja.

Ker ti velikanski shodi niso nič pomagali, odstopili so vsi župani. Zato jih je dala vlada zapreti. Razburjeni kmetje so jih hoteli rešiti, prišlo je vojaštvo in strelalo v kmete. Sedaj se vršijo grozoviti spopadi med vojaštvom in kmeti. Brezverska vlada hoče s silo zadušiti klie kmetov.

Vsa južna Francoska je podobna vojaškemu taboru. Ljudje so cele noči pokonci, najbolj navdušene so žene. Voditelja gibanja, Marcellina Alberta, vsi obožujejo in skrivajo, da ga policijski komisarji, nalašč zato poslani iz Pariza, ne dobijo in zaprejo — on pa punta ljudi in potuje iz kraja v kraj. Kakor hitro se prikažejo kod orožniki, bijejo plat zvona in vse vre skupaj. V Argeliersu je središče gibanja, tam opravljajo kolesarji posel vojnih obveščevalcev za upornike in na okrožnih cestah, gradijo kmetje barikade, da zadržujejo vojaštvo. Po nekod nastavlajo žice, da ustavijo konjeniške eskadrene. Poslanci vseh južnih okrajev so 17. t. m. proglasili sledeče: Nič odnehati — ne napadati — ampak braniti se in ne umakniti se od postojank pred sovražnikom! Marcellin Albert je še lepše označil ljudem, kakšna bodi taktika: Stopite sovražniku nasproti z rokama v žepih. Na noben način ne napačajte. Če nas pa napadejo, potem gorje! Tudi brzojavne žice in železniške tire so ljudje okoli Narbona jeli razdirati.

O posameznih dogodkih so prišla sledeča poročila: Množica v Narbonnu je napadla 3 pariške policijske agente, med njimi nekega Guillaumea. Guillaume je zbežal in pribežal slučajno v hišo, kjer je zboroval odbor viničarjev. Tu se ga je polastilo 200 oseb. Množica je vpila: Ubijte ga! Slekli so ga do nazega in ga hoteli vreči iz okna. Množica iz ceste

pa je upila: V kanal z njim! Vlekli so ga h kanalu, med potjo pa živinjsko pretepavali. Vrgli so ga v vodo, ko se je pa izkušal plavaje rešiti, so ga z brega obsuli s kamenjem. To je trajalo tri minute. Konečno se je Guillaume rešil, nekaj usmiljenih oseb pa ga je peljalo v lekarno. Ko se je množica vračala mimo mestne palače, je ondotne vojake pogled na smrtno nevarno ranjenega Guillaumea tako razkačilo, da so jeli brez povelja streljati na ljudi in so ubili tri osebe, 18 je ranjenih. Ko je polkovnik tega 159. polka izvedel, da so vojaki brez povelja streljali, je vpričo vojakov raztrgal svojo čepico in odstopil. Množica je prisilila vse kavarnarje, da so zaprli svoje kavarne in razobesili črne zastave. Na županstvu vihra rdeča zastava.

V Montpeljeju je dne 20. junija ob deveti uri zvečer množica jela pleniti trgovinska skladišča in izložbe. Vojaki so ljudi odbili. Padli so streli iz samokresov. Množice se je polastil strah in vse, se je razpršilo. Mnogo ljudi je aretiranih.

V Agde sta dne 20. t. m. po večernem povelju dve stoletni 17. pehotnega polka, ki sta sami zase nastanjeni v neki stari vojašnici, odkorakali proti vojašnici, kjer so bile nastanjene ostale štiri kompanije. Vojaki so pregovorili tovariše, da so se jim pridružili. Teh šest kompanij je nato v spremstvu 500 upornikov iz množice odkorakalo proti novi vojašnici ter je prisililo tovariše, ki so že legli k počitku, da so se upornikom pridružili! Večina vojakov je nerada sledila: tisti, ki si drugače niso vedeli pomagati, so zlezli čez zid in tih. Nato so civilisti s silo odprli vrata skladišča za streljivo in razdelili med vojake patrone. Na vojake, ki niso hoteli slediti upornikom, so slednji streljali. Nato so vojaki z uporniki vred odkorakali v Bezieres, kamor so dospeli ob sedmi uri zjutraj in so se pred mestom na prostem nastanili. Prebivalci bezierski so vojakom in korporalom dali slame in živil.

V Bezieres so poizkušali vdreti v vojašnico 81. polka. To pa se jim ni posrečilo, ker so vojaki tega polka ostali zvesti. Uporniki so nato prosili okrajnega načelnika, naj brzojavi ministrskemu predsedniku in ga naprosi pomoščenja. Če v to privoli, da se bodo vrnili v Agde. Minister je brzojavil, da odklanja vsakršna pogajanja in ne sprejme nobenih pogojev.

Sedaj pošiljajo severne polke proti jugu, da bi naredili mir.

Za južno Francosko se začenjajo krvavi dnevi.

Domače novice.

Slovenci! Zažgite na predvečer praznika slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda dne 4. julija t. l. pe gričih vse polno kresov!

Zopet volitve. Drugo leto se vrše na Štajerskem delnozborske volitve.

Bela zastava je visela 5 dnij z okrajnega sodišča v Ormožu, ker ni bil noben jetnik zaprt.

Konja sta se utopila. Župan Iv. Petrovič iz Bukove pod Ptujem se je peljal 15. t. m. k borlskemu mostu po kolje za vinograd. Konja je pustil blizu Drave na cesti, sam pa je stopil v tamošnjo krčmo, da bi si s požirkom vina ugasil žejo. Ker je bil vroč dan, sta bila žejna tudi konja in sta šla z vozom vred k Dravi, da bi pila. Toda zabredla sta v vodo in se potopila v globoki in deroči vodi.

Kaznovana hudomušnost. Pod Sv. Ožbaltom nad Breznom je odrezal mlad dečko vrv, na kateri je bil privezan splav. Dečko je stal na splavu, ta je splaval po reki in se razbil, fant pa izginil v valovih.

Oblak se je utrgal 14. t. m. zvečer v Ponikvi ob južni železnici. Voda je nanesla s hriba na železnično progo (v razdalji kakih 400 m) mnogo prsti in tudi proga se je nekoliko pokvarila, kar je povzročilo, da je bil tam ustavljen od 8. zvečer do 4. zjutraj ves promet.

Zgorel je vagon tovrnega vlaka južne železnice. Ogenj so zapazili med postajama Rimske Toplice in Laško. Z vagonom je zgorel tudi nov avtomobil, ki je bil poslan iz Turina v Bukarešto.

Surovost Nemcev. Pri koncertu, ki se je vršil na vrtu „Narodnega doma“ v Slovenski Bistrici preteklo nedeljo, so pričeli navzoči Nemci in socialni demokrati kričati ter razbijati. Seveda je to surovo motenje zabave in žaljenje narodnosti Slovence tako pogrelo, da so postavili te ljudi na zrak. Za slovo so dobili nekaj gorkih.

„Narodni dom“ v Slovenski Bistrici bo tamošnja posojilnica temeljito predelala in povečala. Mestna občina pa skuša na vse mogoče načine zabraniti zidanje. Pa ne bo nič pomagalo, gospoda!

Št. Rupert nad Laškim. Dne 16. rožnika je bil za nas fante Marijine družbe vesel dan. Blagoslovili so nam naš g. župnik društveno zastavo. Fantje, le naprej!

Kosa skozi glavo. V radgonski okolici se je peljal posestnik Hirzy z vozom na polje. Med potjo so se pa splašili konji in Hirzy je padel tako nesrečno z glavo na koso, ki se je nahajala na vozu, da se mu je ta zadrla za desno uho in pogledala vun pri desnem senu. Upajo, da Hirzy okreva.

Grize. Bilo je v nedeljo dne 16. janija okoli 6. ure zvečer. Gospodar Janez Ratej je sedel za mizo ter imel

v naročju poldrugo leto staro hčerko, brat gospodinje pa je čital tik njega knjigo. Naenkrat strašno zagrmí, za kratek hip že v drugič, se zabliška in vdari v hišni vogel. Gospodar pade z otrokom nezavesten na tla, ravno tako tudi brat. Stari oče, ki je bil ravno zunaj hiše, padel je od sopare na tla, ker je dva koraka pred njim udarilo. Menil je, da gori hiša, ker je bila od sopare vsa hiša polna dima, zato zavpije: „Hiša gori!“ Gospodar, ki je ležal v hiši nezavesten, se vsled vpitja zdrami, in zleze komaj ven na prosto ves smoten in prestrašen. Brat se tudi zdrami in leze po vseh štirih na prosto. Ko ne bi bila hišna vrata odprta, težko da bi ostal kateri teh treh še živ. Za otroka so stariši v skrbeh, da bi ne postal bolan vsled strahu. Hiša je zunaj precej poškodovana.

Devica Marija v Puščavi. Tudi v našo Marijino družbo je posegla neizprosna smrt s svojo kruto roko ter nam iztrgala iz naše sredine dne 18. junija preljubljeno tovarišico Milko Ozvald. Po močnem prehlajenju bolehal je že dalje časa. V devetnajstem letu svoje starosti vzela nam jo je smrt. Kako je bila rajnka priljubljena, kazal je njen lep pogreb, katerega so vodili naš župnik v asistenci gospodov iz sosedne župnije. G. župnik so imeli krasen govor pri grobu. Dekleta so se vkljub velikemu delu potrudila oklepšati Milkin pogreb ter ji zapele ganljivo slovo. Sveti ji večna luč!

Velik požar je uničil v Mihovcih in Zdrgonji vasi dne 20. t. m. 32 hiš. Trije otroci so se tako spekli, da so umrli. Škoda je ogromna, zato priporočamo pogorelce v podporo.

V Rogatcu je prevzela dežela tamošnjo šulferajnsko šolo v svojo oskrbo. Tako se vedno dela. Najprej postavi šulferajn šolo in potem jo zabaranta deželi, da jo plačuje. Deželni doklad pa največ plačuje kmet.

Razmere na južni železnici so slabe. Ni v Avstriji tako mačehevske železniške uprave, kakršna je južna. Nikjer se ne dela tako dolgo, kakor pri južni železnici. Nečuvno je, da se zahteva od železničarjev nepretrgana 16urna delavna doba. Če se že zahteva 12urna služba, mora imeti železničar n'ato 23urni počitek. Seve železničarji na južni železnici

Upor francoskih vinogradnikov.

Strela je udarila 24. t. m. zjutraj ob 5. uri v Apačah v občini Sv. Lovrenca na Drav. polju v Čelanovo hišo, ki je z gospodarskim poslopjem vred pogorela.

Na Gornji Bistrici je umrl v začetku minolega meseca vrl mladenič Ivan Tramšek. Bil je ud vseh bistriških narodnih društev ter je moral mnogo prestati od nemčurjev, ker je bil edini zaveden fant na Gornji Bistrici. V najlepših letih, komaj 24 let star, nam ga je vzela kruta smrt. Čitalnica mu je položila na grob lep venec s slov. trakom in pevke so mu zapele ganljivo žalostinko. Počivaj v miru, dragi Ivan!

Trbovlje. Za tukajšno dekliško Marijino družbo je bil 26. maj slavnostni dan. Domači g. župnik so blagoslovili krasno zastavo te družbe. Po blagoslovu so gosp. župnik iz Dobonca z navdušenimi besedami pojasnili namen in pomen Marijinih zastav. — Kmečko bralno društvo nam nudi veliko poštenih knjig in časopisov, katere prebiramo ob nedeljah po večernicah. Iz teh knjig pridobimo mnogo izobrazbe in poduka. Vsa čast in hvala pa g. voditelju, kateri se z nami toliko trudi. Bog jim plačaj!

ne poznajo 12urne sužbe in 24urnega prostega časa. Najslabše se godi čuvajem. Ti reveži imajo 18 ur službe in le 9 ur prosto. Zlaj pa veliko vlakov, ki vozijo na južni železnici! Nihče se ne briga zanje. Nečuvveno je, da obstoji turnus z 18urno sužbo in le z 9urnim počitkom. Še v Afriki bi se čudili človekoljubju južne železnice.

Nova Štifta pri Gornjemgradu. Ker so na Kranjskem dali liberalizmu slovo in si sedaj mora na Štajerskem iskati ... njih tal, zato skoro ni čuda, da tudi v naši občini, ki je prav ob meji med obema deželama, nekoliko porogovali. Upam, da ga bo mogoče kmalu pognati po Dreti naprej, ker smo že zdaj njegovih neumnosti siti do grla. Naše nerodneže posebno jezi, ker je vzlic vsem naporom padlo število liberalnih glasov pri ožjih volitvah v naši občini. Sedaj ne vedo, nad kom bi se jezili. Pa jo precej pogruntajo: župnik je vsega liberalnega neuspeha kriv. Zato pa le nad njega. In res prinese „N. L.“ v 29. številki dopis iz Nove Štife, v katerem dobro znani dopisunček razliva svoj srd nad obilno udeležbo pri volitvah, in posebno nad g. župnikom, ker je razkrinkal marsikatero liberalno sleparijo. Seveda, duhovniki bi naj mirno gledali, kako liberalci uganjajo svoje burke ter pri volitvah agitirajo za liberalne kandidate, kateri bi potem kot poslanci kovali postave po vzoru francoskih framonov, to bi bilo po liberalni volji. Če pa duhovnik svari ljudstvo pred liberalnimi neumnostmi, ter razkrinkuje slabe namene novodobnih brezvercev, so pa vsi križi doli. V tem smislu je tudi geslo: duhovniki nimajo s politiko nič opraviti. Če ima vsaka pijana baraba pravico vtikati svoj nos v cerkvene zadeve, in zabavljati čez vero in duhovnike, imajo tudi duhovniki pravico, delovati na političnem polju. Naj bi si to zapomnili vse zabite liberalne butice! Da bi pa duhovniki za izobrazbo ljudstva nič ne storili, je pa že stokrat pogreta liberalna laž! Vedi ti, dopisnik, da so duhovniki več storili za izobrazbo ljudstva, kot vsi liberalni škrieci skupaj! Svetujem ti tudi, da pustiš v prihodnje našega g. župnika v miru, drugače te bomo v prihodnje bolj natanko ogledali. Da pa ne bode neumen liberalizem preveč uganjal svojih budaosti po naši lepi župniji, bomo pa že poskrbeli.

Muta. Zdaj, ko smo se rešili skomine po volitvah, hočem poročati malo nekaj o cerkvenih zadevah v naši fari. In tu gre v prvi vrsti ponvaliti naše kmete okoli sv. Primoža, ki ne štedijo ne denarja, ne časa, ne živine, da pripravijo vse potrebno za zidanje zvonika te podružnice, ki dobi potem tudi nove zvonove. Lična cerkvena, dasi visoko leži, rada privabi že zdaj obilno ljudstvo, kadar je ondi opravilo, kaj se le pozneje! Farna cerkev sv. Marjete tudi napreduje. S pomočjo milodarov se bo v kratkem slikala Marijina kapela; ostala cerkev pa kedaj poz-

neje; dobili smo tudi lep kip sv. Janeza Nepomuka v cerkev; podružnici sv. Štefana na Gortini pa je preskrbel Mravljak nov kip cerkvenega patrona, podružnica sv. Petra je dobila žagrad in tudi zvonik se bo kedaj prikazal nad njo. Ker je pred kratkim umrl vrli ključar župnijske cerkve, Gašpar Dobnik, zato so bile nove volitve, pri katerih je dobil največ glasov Jurij Uršnik, kmet pri sv. Prmožu; na veliko veselje vseh je sprejel častno službo in je tudi že prišlo potrdilo od višje cerkvene oblasti. Uršnika ni nič strah, da bi potrdilo, ki je slovensko, ne bi veljalo; to vam je bil slavni občinski sluga mutski o priliki svojega imenovanja ubožnim očetom bolj moder, ker je zahteval nemški dekret; menda že zato, ker je najbrž med ubožci večina Nemcev. To pa potem zopet svedoči, da naj si je tudi kdo Nemec ali posilinemec, vsled tega še vendar lahko postane ubožec, potreben javne milosrčnosti.

Koroške novice.

Prvo sv. mašo bodo brali letos sledeči gospodje iz celovškega semenišča: Josip Kleinlercher 28. julija v Guštanju, Avgust Agertschnig 23. julija v Štajerju, Josip Brunner 28. julija v Sachsenburgu, Boštjan Einetter 28. julija v Št. Jakobu v L. d., Severin Jabornigg 28. julija v Medvodah na Kor., Valentin Mörtl v Melbičah, Gregor Rožman 4. avgusta v Šmihelu pri Pliberku, Josip Suttinger v Stallu in Janko Žel 18. avgusta v Št. Benediktu v Slov. gor.

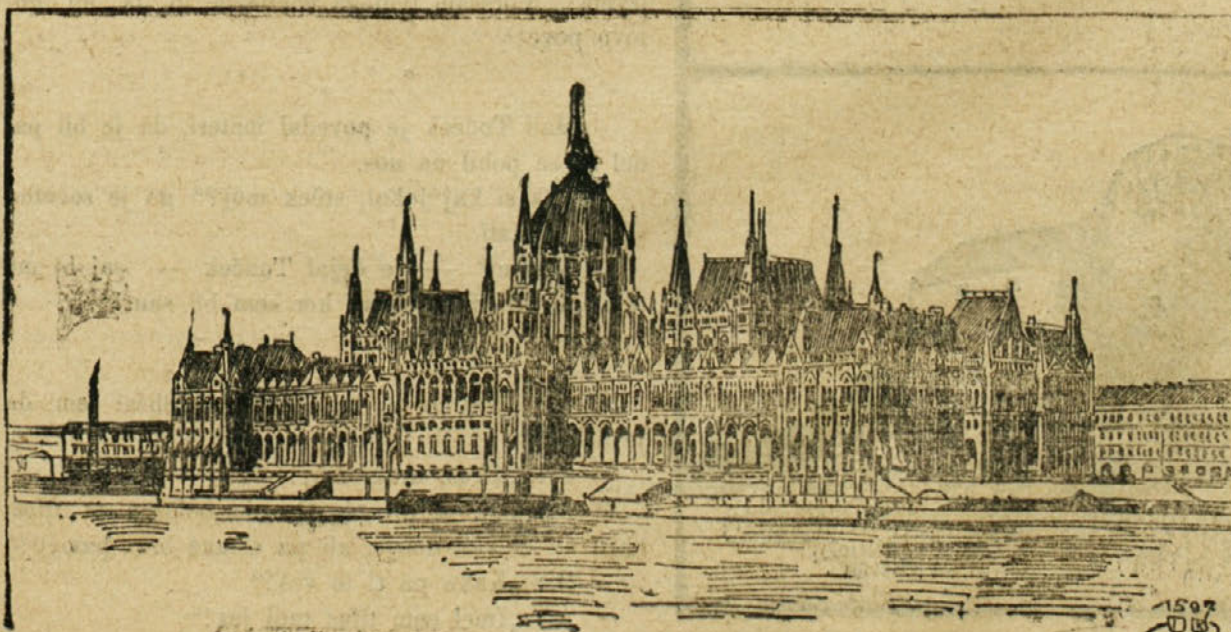
Slovenskih glasov ob letošnjih državnozbornskih volitvah je bilo oddanih 9441. To število kaže, da gresta koroškim Slovincem najmanj dva poslanca, in celo trije, ker je n. pr. nemški poslanec Dobernig bil izvoljen v Celoveu samo z 2009 glasovi, in Pirker v Šentvidu z 2368. — Izmed vseh poslancev na Koroškem je bil izvoljen Slovenec Grafenauer z največ glasovi. Pomisliti je treba, da bi bilo število slovenskih glasov še večje, ako bi bili v vseh okrajih postavljeni slovenski narodni kandidati. Ne, slovenski narod na Koroškem še ne umira; to so pokazale te volitve.

Slov. krščansko socijalna zveza za Koroško, h kateri bi pristopila vsa koroška nepolitična društva, se namerava v kratkem ustanoviti.

Deželni poslanec mesta Beljaka K. Ghon je odložil svoj mandat.

Učitelji za Svobodno šolo. Na izrednem zborovanju učiteljskega društva za Kanalsko in spodnjo Zilsko dolino so zborovalci učitelji sklenili na predlog nadučitelja Stissena, da ustanove posebno krajevno skupino Svobodne šole. In takim učiteljem so prisiljeni krščanski stariši, da izročajo mladino.

Ogrska državna zbornica.

Danes prinašamo sliko ogrske državne zbornice, v kateri so se vršile minole dni velike rabuke in v kateri še sedaj ni miru. Eden rumunskih poslancev je sestavil šaljivo pesem o Ogrih. Čeravno je izrekel v zbornici, da to obžaluje, vendar so ga zaradi tega izključili iz več sej. Ko je prišel zopet v zbornico, so ga ogrski poslanci začeli grdo psovati in ga suvali, dokler ga niso izsuvali iz zbornice.

Iz velkovške okolice. V torek dne 11. junija proti večeru je prišel od celovške strani grozen vihar z nalivi, bliskom in gromom. Dolgo v noč so ljudje bedeli, ker so se bali strele. Kar se zasveti in zagrmí ter s strašno močjo udari v našo cerkev. Strela sicer ni zanetila cerkve, vendar so močno poškodovani trije altarji.

Galicija. Občinske volitve so bile pri nas čudne. V vseh treh razredih je bilo komaj 23 volilcev navzočih. Našinci razun petih se niso hoteli udeležiti, češ: naj le zopet nemčurji poskusijo z občinskim gospodarstvom, da ne bodo samo čez nas zabavljali, a tudi nasprotnikom se ni zljubilo posebno pipati se za obč. vajeti. Kdo bo prihodnji župan, še ne vemo.

Kotmaravas. Naša vrla dekleta so obhajala dne 26. majnika lepo slavnost blagoslovljenja zastave Marijine družbe. — V četrtek dne 6. t. m. popravljali so trije kleparji iz Celovca strelovod na tukajšnjem cerkvenem stolpu. Še niso bili dela čisto dokončali, ko udari liki ognjena kača v stolp goreča strela. Večje nesreče ni povzročila, le en delavec je bil za par trenutkov omamljen.

V Borovljah razsaja med otroci škrlatica.

V Žihpoljah so igrale dekleta Marijine družbe dne 9. t. m. igro „Sv. Neža“. Ker se je igrala tukaj prvič slovenska igra, bilo je ljudstva natlačeno polno. Hvala dekletom, ki so tako izvrstno igrale! Začetek je storjen, sedaj pa le naprej!

Žihpolje. Novi zvonovi se bodo na Žihpoljah blagoslovili v nedeljo 30. junija. Začetek slovesnosti ob 8.

V Ugovici je bila 16. t. m. strašna nevihta. Dež je lil kot iz škafa; po cesti je tekla voda ter udrila v zasilno stanovanje župnikovo, da je moral bežati.

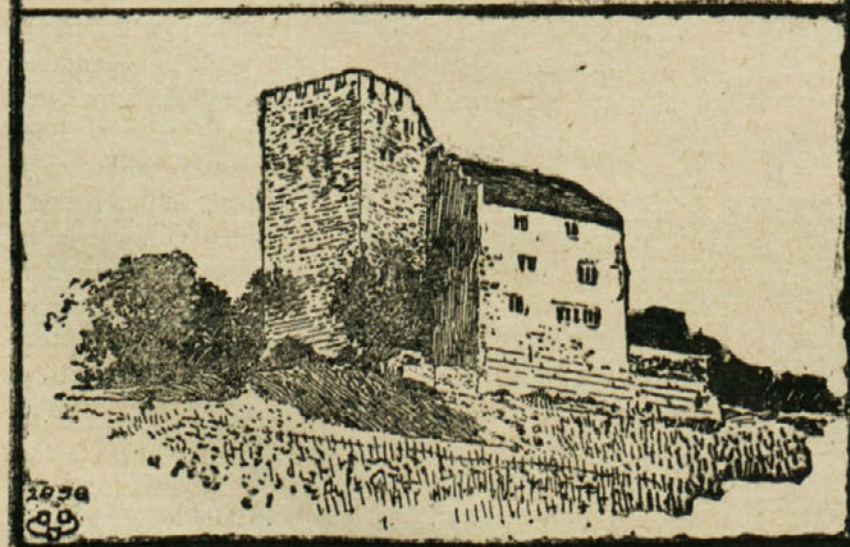
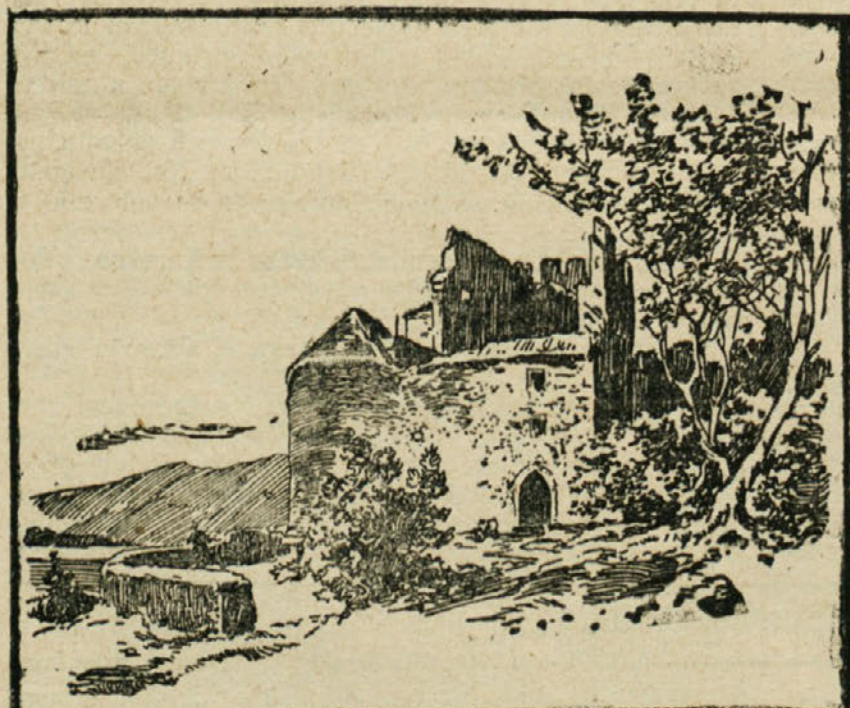
Koprivna. Naš kraj je bil — deloma še pred pol stoletjem — skrivališče vojaških begunov (ljudstvo pravi

dezenterji), strahovitih „švercarjev“ s tobakom (in soljo), volkov in medvedov, ves zaraščen, zdaj pa ni nikakor več ločen od sveta. K nam hodijo trgovci sekati les, poljanci kupovat svinje, govedi in ovce, gonijo sem živino v paše, mi pridno nosimo denar dol v davkarijo, štacune in na pošto. Vendar še župnija Koprivna ni znana vsem Korošcem, ker je popolnoma skrita za Peco, na meji štajerski, pri Solčavi, od bližnje Črne 3 ure, od soseske Globasnice, St. Lipša in Železne Kaple 5 ur oddaljena. Da ne stanujejo tu zabiti gorjanci, je posebno sijajno pokazala zadnja volitev. Le malokje je bila taka edinost in vnetost. Koprivna je v čast belski občini. Sicer nimamo šole, pa ljudje berejo in z jasno pametjo tudi mislijo, ne samo berejo, pa, kar je glavna reč, niso še tako pokvarjeni, kakor so doli že koj povsodi, tudi gorjanci. Seme nemškutarije se še ni prijel; pa ne smemo misliti, da bo nam sovražnik prizanašal, skušajo že tudi nas spreobrniti. Spreobrniti se pa ne damo, dobro vemo, da zdaj stojimo na nogah, z glavo po konci, „spreobrnjeni“ pa bi stali na robe — na glavi. — Setev se je tu komaj z majem končala, junija so se še travniki trebili in začelo je še le zeleneti, samo ozimna rž (druge ozimine tu ni) je že visoka in čvrsta zrastle. Dasi so bile binkošti jako mokre in bele celo, je mnogokrat poskropilo z neba, parkrat prav dobro namočilo, si vendar že zopet želimo deža za rast. Za kruh je treba vode in vročine kakor pri peku tako na polji. Mraz nam je pač bil na potu, ki je bil še junija hud, tudi zavoljo živine, ki se je jela zavoljo pomanjkanja krme goniti na pašo. Eden posestnik (Šumel) je šel v Ameriko boljše srečo iskati.

Šmihel nad Pliberkom. Za tukajšnjega župnika je imenovan g. Josip Vintar, sedaj župnik v Bilčovsu.

Rožek. Občinske volitve v Rožeku so za I. in II. razred razveljavljene. V III. razredu so zmagali naši pristaši.

Habsburški grad.

Našim cenj. čitateljem bo znano, da so bi ali pradedi naše slavno vladajoče cesarske rodovine na gradu Habsburg, ki leži v švicarskem kantonu Aargau. Ker je grad sedaj že precej razpadel, dali so ga popraviti, da je zopet dobil prvotno obliko. Zgornja slika kaže podrtine, spodnja pa popravljeni grad Habsburg. Grad je bil sezidan leta 1020. Stolp je visok 68 metrov. Sedaj hočejo Dunajčani sezidati blizu Dunaja v spomin 60 letnice cesarjevega vladanja, ki se bo vršilo prihodnje leto, popolnoma enak grad.

Smešnice.

Nekdo se je hotel norčevati se svojim prijateljem. Rekel mu je: „Ti gotovo ne veš, koliko žebljiv potrebuje kovač, da podkuje osla!“ — A prijatelj ga je zavrnil: „No, saj to lahko kmalo izvem: Vprašam tvojega čevljarja in ta mi gotovo pove!“

Mali Tonček je povedal materi, da je bil padel in se pobil na nos.

„Pa si kaj jokaj, srček moj?“ ga je sočutno vprašala mati.

„Čemu? — je dejal Tonček — saj bi me tako ne bil nihče slišal, ker sem bil sam!“

A.: „Kaj pa je vendar Petru? Slišal sem, da je bolan!“

B.: „Tifus, dragi moj!“

A.: „Oj, ti revež! Grozna bolezen ta tifus, kajti ali človek umrje, ali pa ostane brez pameti!“

B.: „Kako pa ti to veš?“

A.: „Imel sem tifus tudi jaz!“

Koviče. Pri nekem posestniku je imela svinja polno vime, ne da bi bila breja. Svinja se je kar zvalila na tla in začela hrohljati, kakor bi imela mlade pujske pri sebi. Mleko ji je teklo iz vseh dvanajst seskov kar curkoma. Ta do zdaj neznani dogodek je privedel nekaj ljudi na staro vrazo, da hodi svinjo sesat — mora. Sedaj so se svinji seski posušili in ji ne teče mleko več, to se pa ne ve, ali je mora zamrla ali si poiskala drugod živeža?!

St. Lips. 26. marca že smo naznanili vladi, da se tu ustanovi kat. slov. izobraž. društvo. Odgovora sicer nismo dobili, vendar hoteli smo napraviti ustanovni shod že v začetku maja, a volitvi se je moralo umakniti vse drugo. Mi smo prej govorili o društvu, a „manj potrpežljivi“ žitajski fantje so jo prej ustanovili. Prav, saj imajo nadarjenega govornika doma, č. g. župnika. Nam se je nekoliko pokvarilo, ker g. župnika ni doma, a jeseni moramo resno začeti z našim delom. Poletje tako ni kaj primeren čas za mesečna zborovanja. Po zmagi so naši besni zoperniki sicer zelo povsili svoje preveč visoke glave, ali dobro vemo, da so samo ponižani, pa ne poteptani, moč sovražnika še ni strta. Zadavili nas niso, opomogli smo si toliko, da smo mi zgoraj, oni spodaj, pa vojska bo naprej, zmaga naša je le začetek onega vzbujenja in dela, v katerem je zmaga. Dušna lenoba bila bi zopet pot do našega groba, iz katerega smo zdaj malo vzdignili glavo. Ponosni smo na spoznanje, da naše delo, naša moč ni razgrajanje, vpitje in pitje, pobjanje, obrekovanje, laganje in sovraštvo, surovost, ampak: omika. Te se bomo z vso dušo poprijeli, ravno tistega, kar nasprotnikom najbolj na potu hodi; na kar je sovražnik najbolj jezen, to mora biti za nas najboljše. — O naši politiki je dosti pisal „Mir“ Samo to je pozabil, da je agitiral tudi obč. sluga pri raznašanju glasovnic in glasovnice popisal, kjer se je ujal. Enega kmeta je pri pijaci na domu čisto spreobrnil. Prav če sluga tudi agitira in dela za občino, za pravico. A ta župan se samo z močjo vzdržuje in vsiljuje, kot sluga ali hlapec takega župana pa občinski sluga nima pravice agitirati za svojega gospoda. Zanimivo je, da se „Resne besede“, t. j. lista, s katerim je napredna (Stajerčeva) stranka priporočala Sajfrica in hvalila njegove (neznane) zasluge, katere je dr. Breje na shodu na vnebohod dejal na roseto, t. j. natanko ocenil oziroma osmešil in razcefral, niso upali po dne deliti. Drugi dan po shodu so je naši našli ali na oknih zvonjav ali po notri, kjer je bilo mogoče list zmašiti skozi okno. To je junaštvo in poštenost!

Drevo jo je zmečkalo. Dne 6. t. m. prigodila se je v Mlinskem pri Velikoveu velika nesreča. V mestnem lesu v strmini nad Majdičevim mlinom, je gostač Zavoden žagal neko drevo, katero je vihar ob enem s koreninami podrl. Pri temu opraviu pomagala mu je njegova žena Elizabeta. Ko sta odžagala zadnji hloč tik štor, začel se je štor ob enem s koreninami gibati. Mož zakliče, da naj žena beži, ali bilo je že prepozno. Težki štor se zvrne na ženo, ki je bila pri priči mrtva. Zapustila je tri tlečke, od katerih sta mlajša dva še nepreskrbljena.

Toča je na zgornjem Koroškem v več krajih napravila kmetom znatno škodo na pridelkih tako, da morajo vsi prizadeti posestniki ozimino pokositi.

Rinkole. Turobno so dne 18. t. m. doneli zvonovi tukajšne podružne cerkvice ter nam naznanjali, da je na večer dne 17. junija 1907, vzela kruta smrt iz naše sredine po dolgi mučni bolezni še le 19 let starega, priljubljenega mladeniča Matevža Sadjaka p. d. Klančnikovega, brata č. g. Andreja Sadjaka, kaplana v Celovcu. Rajni je bil marljiv čitatelj „Našega Doma“ ter član Kat. slov. izobr. društva za okolicu. Telesne ostanke položili so dne 19. t. m. ob obilni udeležbi sorodnikov in prijateljev na pokopališču v Šmihelu k večnemu počitku. N. v. m. p.!

Japonce je posnemal neki 78letni Jurij Panckharter iz Podgorja, ker si je hotel s samomorilnim namenom trebuh prerezati. Rabil je britev ter se je tudi ranil na vratu. Oddali so ga v celovško bolnišnico, pa bo težko okreval.

Tujec. Blizu kolodvora sta se dva pijanca prepirala. Eden je trdil, da bo naslednji dan torek, drugi pa, da bo sredo. Prišel je mimo njiju gospod, idoč proti kolodvoru, in pijanca sta ga prosila, naj razsodi mej njima in pove če

bo naslednji dan torek ali sredo. A gospod se je odrezel: „Ne vem, ne vem, ker sem tukaj tujec!“

Spomenik cesarice Elizabete.

Dne 4. t. m. so odkrili na Dunaju ob navzočnosti cesarja in vseh udov cesarske rodbine spomenik rajne cesarice Elizabete, katero je umoril 10. septembra 1898 v Genfu v Švici anarhist Luccheni. Spomenik je iz marmorja.

Iz drugih slovanskih dežel.

Nesrečen slučaj. 19. t. m. sta brata Matej in Martin Chersan spala blizu vasi S. Vincenca v okrožju Pulja na nekem skednju. Matej se je ponoči vzdignil z ležišča, ker mu je bilo prevroče ter je šel spat na prosto. Pod skednjem je zaklical bratu, naj mu vrže dol jopič, da se z njim pokrije. Toda v jopiču je bil samokres, ki se je, kakor hitro je jopič padel na tla, sprožil. Kroglica je zadela Mateja, ki je sedel na tleh, v trebuh. Ponoči je v bolnišnici v Pulju izdihnil.

Otroka je spekla. V Tržiču na Primorskem so aretirali ter privodili v goriške zapore 24letno Hortenzijo Brajda iz Sv. Ivana pri Vidmju v Italiji, ker je svojo novorojeno dete spekla v peči.

24 ur v gozdu z zlomljeno nogo je bil g. Ivan Rolet, posestnik žage v Lokavcu na Kranjskem. Visoko gorj v gozdu je bil daleč proč od ljudi in ker ni imel nobenega upanja, da bi kdo prišel do njega, napisal je na kos papirja že oporoko. No, k sreči je po 24 urah prišel mimo kmet, katerega je silno lajanje Roletovega psa spravilo na kraj nesreče. Prepeljali so nesrečnika na njegov dom.

Strašna nesreča se je zgodila v žagarnici Bolt in Kajfež v Kupjaku pri Delnicah na Hrvaškem. V imenovani tovarni je delal v priličju 15letni Josip Križmanič. Ker je prišel preblizu prenašalnemu jermenu, zgrabil ga je ta in mu z vso naglico odtrgal desno roko, ki jo je vrgel visoko v zrak. Nesrečni mladenič je grozovito zakričal, a nihče ga ni slišal

vsled ropotanja strojev. Dasi je nesrečnežu tekla kri curkoma iz rane, zgrabil je z levo roko na tleh ležečo odtrgano desnico in šel z njo v prvo nadstropje, kjer je bilo več delavcev, pred katerimi se je zgrudil nezavesten na tla. Da se je delavec polastila naravnost groza pri pogledu na mladeniča, ni nič čudnega. Hitro so mu šli po zgravnisko pomoč. Prepeljali so ga v bolnišnico. Njegov položaj je opasen, ker je izgubil silno mnogo krvi.

Domotožje. V ponedeljek 17. t. m. je prignalo domotožje nekoga izselnika iz Amerike nazaj v staro domovino. Vesel, da je zopet doma, se je mož na neki postaji napil. To je bila njegova poguba. Na postaji Kresnice-Laze je, oddaljen le še nekaj milj od svoje domačije, padel pod železniški voz, ki mu je odtrgal glavo od telesa. Preveliko veselje, da zopet gleda domovino, je poplačal s smrtjo.

Strupene kače v Hercegovini. Letos je v Hercegovini nenavadno mnogo strupenih kač. Bilo jih je pač dosti tudi dosedaj, toda pobijali jih niso tako pridno kakor letos, ko je deželna vlada razpisala po 50 h nagrade za vsako glavo. Kmetje iz okolice Stoca so prinesli dne 8. t. m. okrajni oblasti 2052 glav od strupenih kač. Samo en kmet jih je prinesel 151. V okolici Lubinja pa so prebivalci pobili celo 14.000 strupenih kač ter dobili zanje nad 7000 K. Dne 15. m. je prinesel gozdarskemu uradu v Mostar neki kmet 225 glav strupenih kač ter dobil zanje 112 kron in 50 h.

Mesto pod zemljo. V solini Vielička na Gališkem je nastalo par sto metrov pod zemljo celo mesto. Galerije tega rudnika se raztezajo 80 kilometrov v daljavo. Da ni treba rudarjem izgubljati časa, napravili so si kar pod zemljo hiše, z občinsko hišo, gledališčem in cerkvijo. Mesto ima električno razsvetljavo. Cerkev je skoraj iz same soli, tudi vsi kipi in altariji so umetniško izklesani iz soli. Lahko si mislimo, kako čarobno je v tem solnem mestu, kadar zažare električne luči. Med prebivalci so ljudje, ki že desetletja niso bili vrh zemlje, a vendar dolgo živijo.

Kruh se je zadržal v Spodnjih Palovčah pri Kamniku dveletni sinček posestnika Novaka. Pestunja, kateri je bil otrok v varstvo izročen, položila je dečka v zibel ter mu dala kosček kruha, katerega si je stlačil v usta ter se zadržal. Ko se je pestunja — ki je bila odšla na polje — vrnila, je bil otrok že mrtev.

Tržič. Tukajšno del. društvo Sv. Jožefa slavi dne 29. t. m. desetletnico. Iz Štajerskega se udeleži te slavnosti kat. izob. društvo v Studencih pri Mariboru.

Socialdemokrati proti veri. Iz Moravske Ostrave se poroča: Tu se je dogodilo hudodelstvo, ki dokazuje vso posurovelost socialdemokratov. V vasi Rheinvaldau, kjer stanujejo po večini rudarji, je šel duhovnik Nemec s sv. popotnico k umirajočemu bolniku. Na nekem samotnem kraju ga napade nenadno tolpa posurovelih delavcev. Hočejo mu iztrgati sv. hostijo, a ker se jim to ne posreči, raztrgajo mu njegovo duhovsko obleko. Duhovnik kliče na pomoč in na njegovo vpitje prihitijo nekaj mož, ki ga rešijo pred to socialistično druhaljo.

40-letnica smrti cesarja Maksa.

Dne 19. junija 1867 je izgubil cesar Meksike Maks svojo mlado, plodonosno življenje pod krogli meksikanskih republikancev.

Srednjeameriška ljudovlada Meksiko vsled notranjih nemirov ni mogla ugoditi nekaterim zahtevam evropskih velesil. Francoski cesar Napoleon je zato sklenil v sporazumu z Angleško in Špansko, narediti v Meksiki mir in red. Vojaki teh treh držav so se v Meksiki izkrcali in opiraje se na to armado je sklenil Napoleon spremeniti iz ljudovlade monarhijo. Ponudil je krono Meksike bratu našega cesarja nadvojvodi Maksimiljanu. Ta je to ponudbo sprejel. Ker

Cesar Maks in cesarica Charlota.

Angleška in Španska niste bili s tem zadovoljni, poklicali ste svoje vojake nazaj. Vsled tega je moral Napoleon svojo vojsko pomnožiti, tudi Belgija je poslala majhno pomožno četo in cesar Maks je pripešal seboj četo avstrijskih prostovoljcev. Dne 10. junija 1864 se je udalo glavno mesto Meksika in 12. junija je imel cesar Maks slavnosten vhod v mesto. Toda boji z republikanci so se še le sedaj začeli. Francozi pod generalom Bazaine so se izkazali kot zelo nezanesljivi zavezniki in ko so začele Združene države severoameriške, ki se dosedaj vsled notranjih nemirov niso mogle brigati za Meksiko, pritiskati na Francosko in zahtevati, da odpokliče svoje vojake, se je Napoleon udal in 16. marca 1867 je zapustil zadnji francoski oddelek Meksiko. Cesar Maks je bil sedaj sam proti premoči republikancev. Bežati pa ni hotel, bil je premožat, da bi pokazal sovražnikom hrbet. Slednjič so ga nasprotni čete obkrožile v mestu Queretaro. Vsled izdajstva adjutanta Lopeza je prišel cesar Maks s svojima generaloma Mejia in Miramon v roke republikanskega generala Escobedo, ki je obsojil hitro vse tri na smrt in 19. junija 1867 so bili vsi trije blizu Queretara ustreljeni. Soproga cesarja Maksa cesarica Charlota, ki je šla nekaj tednov poprej prosit cesarja Napoleona pomoči, kar ji je pa isti odločno odrekel, je zblaznela, ko je izvedela o nesrečni smrti svojega ljubljene soproga. Nesrečna cesarica še živi v nekem gradu v Belgiji.

Razne novice.

Mravlje, ki jezdi. O mravljah in njihovem življenju so že toliko pisali, a vendar odkrijejo še zmirom kaj novega, kar je vredno omeniti. Tako žive v Siamu, v srednji Aziji, male, sivočrne mravlje, pri katerih so mravlje-delavke polovico manjše od naših mravelj. Drže se večinoma na močvirnih krajih in korakajo v dolgih in širokih četah. Med njimi je opaziti tuintam vrsto večjih mravelj, katerim sedi na hrbtu mala mravlja in se nekaj časa počasi, a potem zopet zelo hitro pomika naprej z drugimi, skoči sedaj iz vrste ter se prevrača na hrbtu, pa se zopet vrne v vrsto. Kakor znano, imajo mravlje dobro uredjene armade in urejeno policijo. Torej menijo, da so te majhne jezdečke mravlje — generali.

Kobilice. V južnih krajih Ogrske so se pojavile kobilice, ki žugajo uničiti vso setev.

Na Ruskem je car razpustil državni zbor (duma), ker ni hotela izročiti nekatere poslance, ki so bili zapleteni v zaroto. Nove volitve so razpisane za jesen.

Loterija l. 1906. Finančno ministrstvo izkazuje, da so ljudje na Avstrijskem l. 1906 znosili v loterijo 91 milijonov 588 tisoč. Največ se je igralo na loterijo na Niževavstrijskem, tam prihaja povprečno na osebo 4-74 K, na to slede Primorska, Solnograška, Štajerska, Kranjska, Češka, Gorenje

Avstrijska, Šlezija, Galicija, Moravska, Koroška, Tirolska, Bukovina in konečno Dalmacija. Ko bi ljudje ta denar naložili doma v posojilnicah, kako velikansko premoženje bi ostalo v njihovih rokah.

Našel je, kar je iskal. Kmet je nesel oslovsko kožo k usnjariju, da mu jo predela v usnje. To opazi v mestu nek trgovski pomočnik in se hoče norčevati iz kmeta. Vpraša ga torej: Oče, ali je vaša? Kmet mu hitro odgovori: Ne, ampak od tvojega brata je!

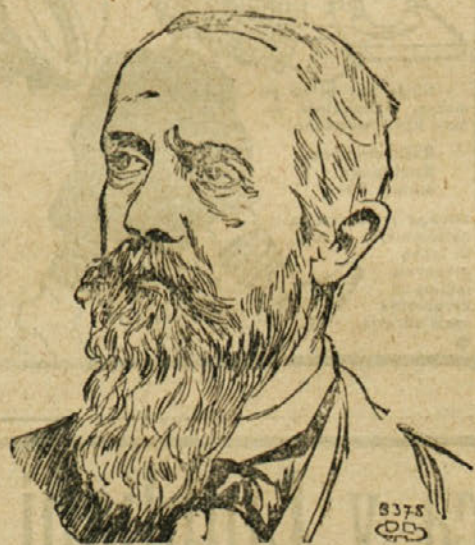
Iz kitajskega koledarja. Kitajci štejejo leta drugače kot mi. Oni ne štejejo let od Kristusovega rojstva, temveč od stvarjenja sveta kot vsi azijski narodi. Kitajci imajo zdaj 4543. leto, nima jo kot mi štirih, temveč tri letne dobe: Početek, sredinec, in pa kraj. Njihovi tedni so dvojni: eni imajo štirinajst, a drugi deset dni. Njihov dan ima dvanajst ur, sedem ur dneva, pet ur noči. Zato pa je kitajska ura dvakrat daljša od evropejske.

Potres. V okraju Hsing Kiang na Kitajskem je povzročil potres grozovito opustošenje. Baje je štiri tisoč ljudi zgubilo pri tem življenje in na tisoče hiš je razdejanih.

Avstrijske državne železnice so bile lani dolge 9276 km. Meseca aprila je popotovalo 3.540.900 potnikov, ki so plačali 4.273.200 K. Blaga je pa prevozila 2.708.700 ton.

Dobro kosilo. Neki delavec se je vdal popolnoma alkoholu in je presedel cele dneve v gostilni brez ozira na ženo in otroke, ki so doma stradali. Da bi ga žena omečila in poskusila spraviti na pravo pot, je naredila nekaj posebnega. Ko je neki dan posedal mož v gostilni in zapravljaj, pride v poldanskem času njegova žena s pogrnjeno košaro. Košaro je postavila na mizo in je rekla svojemu možu: „Dober dan, ljubi Franc, ker nimaš časa priti domov k obedu, sem ti prinesla kar je tebi namenjeno, sem.“ Potem je hitro odšla. Mož, nekoliko v zadregi, povabi svoje tovariše, ki so bili z njim v gostilni, da bodo še ti jedli. Ko pa odgrne košaro, ni bilo v njej drugega, kakor listek, na katerem je bilo zapisano: „Ljubi mož, upam, da ti obed dobro diši. Prinesla sem ti ravno tako kosilo, kakršno imamo doma, jaz, tvoja žena in otroci.“

Knez Löwenstein stopil v samostan.

V dominikanski samostan Venloo na Holandskem je stopil kot novic 73let stari knez Karl Löwenstein.

Ogrska krona ali krona sv. Stefana.

(Zgodovinska črtica)

Minole dni so se vršile v Budimpešti velike slavnosti. Madžari so proslavljali petdesetletnico kovanja cesarja Franca Jožefa I. s krono sv. Stefana (leta 1867. dne 8. junija), s katerim je bil venčan

tudi njih boj za samostojnost ogerskega kraljestva zoper dunajsko vlado; vseh so dosegli v tem boju najsijajnejši, v čemer se še nadejali niso.

Vse to imajo pa zahvaliti ne samim sebi in svoji politiki, temveč političnim dogodkom. Toda povemo naj svojim čitateljem o usodi krone sv. Stefana v burnih časih l. 1848. in 1849.

Stoprav v poslednji dobi so prišle v javnost vesti o odkritju krone sv. Stefana od svedoka. Ta krpana in nje dragoceni pristojni deli, n. pr. žezlo, plašč, jabolko itd. izročeni so bili narodu ogerskemu pred 100 leti v varstvo. Nekoliko desetletij so bile te dragocenosti shranjene v narodni zakladnici v Pešti, dokler jih ni Košut leta 1848 po zatri revoluciji, bežeč iz Ogerske, vzel seboj. Mnogo let se ni vedelo, kam so zginile te dragocenosti, dokler jih niso izkopali na ogerskem ozemlju.

O odkritju teh dragocenosti stekel si je največjih zaslug izvestno major A. Popovič, ki je umrl umirovljen v Gradcu. Leta 1850 bival je g. Popovič, tedaj še stotnik, s posadko v Temešvaru. Ondotni poveljnik, general Schütte, pošlje Popoviča na Turško, naj zahteva od turških oblastev, da mu vrnejo 600 konj, na katerih so ogerski uporneži po bitki pri Vilagošu prekoračili turško mejo. Zajedno je naročil tajno Popoviču, naj oprezno povprašuje, kje so neki krona sv. Stefana in druge dragocenosti za kronanje. V avstrijskih vladnih krogih bili so uverjeni, da je Košut te dragocenosti nekje skril na turški zemlji.

Popovič se torej napoti k turškemu poveljniku v Vidin, Ziji paši, in ga prosi, naj vrne konje. Zia paša mu odkloni to prošnjo in Popoviča pošlje k turškemu generalisimu, Omeru paši, v Bukarešt. Zvedel je pa samo to v Vidinu, da je že pred njim iskal na Turškem avstrijski general Hauslab teh dragocenosti, in se je dal od Košuta zapeljati na čisto nepravno sled.

Košut je namreč dal napraviti jednako krono iz papirja, položil jo je v stekleno skrinjo ter je vozil povsodi seboj. Hauslab se je vozil za Košutom dan za dnevom, a konečno se mu po nepopisnih nadlogah in velikih denarnih žrtvah posreči, da dobi — papirnatno krono.

Omer paša, bivši avstrijski vojarin, sprejel je Popoviča zelo uljudno, izročil mu konje in dal mnogo nasvetov, kako bi našel izgubljene dragocenosti. Reče mu, da se krona sv. Stefana po njega mnenju ne nahaja na turških tleh, temveč na ogerskem ozemlju.

Omer paša je to sklepal iz tega, ker mu je poveljnik trdnjave Ada Kaleh (Nova Oršova) sredi Donave nedavno poročal, da sta mu, neko noč dva neznanca moža hotela izročiti v shranitev železno skrinjo, a on je to odklonil, ker je imel strogo prepoved, da ne sme ničesar vzeti, kar je avstrijskega. Ako je bila v tej skrinji krona, sta ona dva moža, od poveljnika odklonjena, nedvojbeno šla nazaj na ogersko ozemlje ter ondi zakopala krono. Vse to je Popovič po svojem povratku v Temešvar javil generalu Schüttej.

Po vsestranskem uvažanju in posvetovanju postavila se je torej komisija civilnih in vojaških dostojanstvenikov v to svrhu. Izvedeli so sledeče: Nekega dne leta 1848. pride Szemere, bivši ogerski minister vnanih zadev leta 1848 in tovariš Košutov, v neko železninsko prodajalnico, kupi ondi motiko in lopato, zapusti prodajalnico in skrije oba predmeta pod plašč. Drugo noč so opazili, da se je neki Madjar iz Oršove — imenoval se je Bindshaj — pripeljal na vozu pred Košutovo stanovanje v Temešvar, v katerem je zdaj hotel „Pri ogerskem kralju.“ Dva gospoda — bila sta Košut in Szemere — prineseta iz hiše težko hrastovoskrinjo, dvigneta jo na voz ter velita vozniku, naj krene proti turški trdnjavi Ada Kaleh (Nova Oršova). Dospevši do trdnjave, pošljeta za dve uri Bindshaja nazaj v Temešvar, naj prinese iz Košutovega stanovanja neko malenkost. Bindshaj, odhajajoč iz trdnjave, čuje, da sta se Košut in Szemere pogovarjala s stražniki trdnjave.

Ko se Bindshaj vrne, sedita oba gospoda na vozu, na kojem se je nahajala prej hrastova skrinja. Košut in Szemere velita, da se odpeljata nazaj v Temesvar. Nesli so zopet škrinjo nazaj v Košutovo stanovanje, in so jo baje po noči sežgali v pivnici. Drugi dan sta Košut in Szemere pobegnili preko Srbske na Turško. Po Bindshajevem mnenju bila je v hrastovi skrinji skrita druga skrinja od železa s krono in dragocenostmi; in to škrinjo zakopala sta Košut in Szemere baš tedaj, ko sta njeht poslala nazaj; leseno skrinjo napolnila sta s kamenjem, da bi Bindshaj ne vedel, da je skrinja prazna.

Pričeli so torej iskati, stikati, kopati v Oršovi, v Mehadiji in po vsem okolišu. V škofijski cerkvi v Oršovi izruvali so tlak ter prekopavali zemljo mnogo čevljev na globoko. Ko so stikali v Mehadiji, prigo-dil se je ondi nesrečen, slučaj. Vodja ondotnega kopališča imel je v svojem slanovalju škrinjo, katero so mu ogerski uporniki po končanem upor izročili, naj jo shrani. Ko je zvedel, da sodna komisija stika v Mehadiji po neki skrinji, storil je konec svojemu življenju s samomorom, da bi ne bil zaprt. Ko odpro skrinjo, najdejo v nji staro orožje. Nato so zopet iskali vse leto, toda brez uspeha.

Leta 1853 preplavila je povodenj vso okolico okoli Nove Oršove; to je zvedel tudi Košut, mudeč se tedaj v Londonu. Premišljati začne, kako bi mogel oti kronske znake, sicer bodo segnili.

Sporazumi se torej z nekim častnikom iz turške trdnjave Adla Kaleb; ta najme delavce, kateri naj bi po noči izkopali tisto škrinjo. Ta načrt je bil pa prepreden, ker je avstrijska vojska pazno čuvala okolico.

Po povodnji začelo je zopet iz nova iskanje; toda vse bi bilo zaman, da bi se ne bil Szemere za svojega bivanja v Parizu neoprezno izdal ter povedal nekemu znanecu, da je škrinja s krono zakopana na mejnem mednarodnem ozemlju blizu Oršove, v vznožju gore Allion. To stvar zvedo tudi avstrijske oblasti, in avstrijski vojaki hiteli so kopati jame okoli celega vznožja gore Allion.

Po noči dne 8. septembra 1853. leta zadela sta dva vojaka pri kopanju z lopatama ob železno škrinjo katera je tičala v zemlji šest čevljev globoko, a bila je vsa zarujavela. Škrinjo sta prenesla v poslopje vojnega poveljništva. Ondi jo odpro in v njej najdejo vse znake za kronanje.

Na vrhu je ležal, plašč sv. Štefana, pod plaščem so bile tri blazine, na katerih se pri kronanju neso znaki, dalje par svilenih nogovic, pas in vsled mokrote na pol segniti čevlji. V enem kotu škrinje je ležala nožnica, v nej pa nepokvarjena krona sv. Štefana, odičena z biseri in dragimi kameni, ob strani krone ležalo je žezlo, jako zarujaveli meč in očrnelo jabolko.

Vse to so lepo posušili, osnažili ter izložili dva dni v Oršovi javno na ogled, na to so pa vse dragocenosti poslali na avstrijski cesarski dvor na Dunaj. Cesar jih je dne 20. septembra leta 1853 pregledal in precej druga dan so jih odpeljali v Budimpešto.

Častnike, kateri so se potrudili pri iskanju krone, je cesar odlikoval z visokimi redovi; obema vojakoma, koja sta izkopala škrinjo, je podelil za-sluzni svetinji in stalno pokojnino. Na onem kraju pa, kjer je bila zakopana usodna škrinja, velel je zgraditi kapelo.

Ustanovljeno leta 1860.

M. Ilger-jev sin

urar

zaloge zlatnine in srebrnine

pooblaščen izvedenec

Maribor, Pošne ulice štev. 1

Ure od gl. 1:50 do gl. 200—

Cenik brezplačno.

Tiskovine izgotavlja hitro in po ceni tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Naj laže majhen sem moč!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil.
Ka sem Kathreinovo kavo pil.

Pristna samo v izvornih zavojih z imenom **Kathrein.**

Nihče naj bi ne pil močno razburjajoče zlate kave nemešane!

Kathreinova Kneippova hladna kava

sama se je obnesla za najokusnejšo primes, ki lahko prebavna, redilna in krvotvorna speši zdravje.

Otroke bi bilo samo še navajati **Kathreinovo kavo.**

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19. * v Medjatovi hiši v pritličju * Dunajska cesta 19.

zavaruje

1. Proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premočnine in pridelke.
2. Proti prelomom zvonove, in

3. Za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

Edina domača, slovenska zavarovalnica.

Svoji k svojim!

12—5